

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสอนของ
ครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3

*The Relationship between Organizational Climate and Job
Motivation of Private School Teachers under the Office of
Bangkok Educational Service, Area 3*

อุทัย ยอดคงดี

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 (2) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสอนของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสอนของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นครูในกลุ่มโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 319 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า (1) บรรยากาศองค์การ ได้แก่ ความเชื่อถือและศรัทธา การมีขวัญกำลังใจ ความไว้วางใจ การเติบโตทางวิชาการและสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (2) แรงจูงใจ (ปัจจัยจูงใจ) ได้แก่ ลักษณะของงาน ความสำเร็จของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า และการได้รับการยอมรับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แรงจูงใจ (ปัจจัยจูงใจ) ได้แก่ ความสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน การนิเทศงาน นโยบายและการบริหารงาน สภาพการทำงานและเงินเดือน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์เชิงบวก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

Abstract

The purposes of this research were : 1) to study the levels of the organizational climate in private schools under the office of Bangkok Educational Service Area 3 2) to study the levels of job motivation of private school teachers under the office of Bangkok Educational Service Area 3 3) to study the relationships between organizational climate and job motivation of private school teachers under the office of Bangkok Educational Service Area 3. The sample were 319 private school teachers under the office of Bangkok Educational Service Area3. The research instrument was a questionnaire. Statistics for data analysis were mean, standard deviation, percentage and Pearson Product Moment correlation coefficient.

The Research found that 1) organizational climate; which were respect, high morale, trust, academic and social growth, was at high level, 2) motivation factors; the work itself, achievement, responsibility, advancement and recognition were at high levels, hygiene factors which were interpersonal relation, supervision work, school policy and administration, working conditions and salary, were at high levels 3) relationship between organizational climate and motivation factors were significantly positive at statistic level of 0.01.

บทนำ

จากแนวคิดหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงที่ประเทศไทยต้องเผชิญในอนาคต การทบทวนสถานะของประเทศ ในด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่องโดยยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และ อัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยใช้หลัก “การมีเหตุผล” “ความพอประมาณ” และ “ระบบภูมิคุ้มกัน” มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ซึ่งคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยม จริยธรรม และพฤติกรรม เชื่อมโยงต่อการดำเนินชีวิต ความประพฤติ ความคิด ทักษะ และคุณธรรมของคนในสังคม

ความมุ่งหมายและหลักการ ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545

มาตรา 6 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นหน่วยงานที่จะมีบทบาท และหน้าที่ในการ ช่วยพัฒนาสังคมได้เป็นอย่างดี คือ สถาบันการศึกษาใน การที่จะจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผล ภายใต้การ บริหารงานเชิงระบบ ที่มีการนำกระบวนการบริหารที่มี คุณภาพ มีบรรยากาศที่น่าพอใจในการปฏิบัติงาน ผู้ที่มี อิทธิพลต่อบรรยากาศองค์การคือผู้บริหารองค์การ ผู้บริหารจึงต้องใช้เทคนิคในการสร้างงาน กระตุ้นให้ บุคลากรในองค์การเต็มใจทำงาน สร้างความร่วมมือร่วมใจ

จะทำให้ห้องค้การนั้นมีบรรยากาศที่ดี ปัญหาในองค์การก็จะลดน้อยลง การปฏิบัติงานก็จะเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้งานมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับบรรยากาศองค์การ ของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3
2. ศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสอนของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสอนของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูปฏิบัติงานสอน โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ผู้วิจัย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกนได้กลุ่มตัวอย่าง 352 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 95 %

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.96 โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ สำรวจความคิดเห็นของครูปฏิบัติงานสอน เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ สำรวจความคิดเห็นของครูปฏิบัติงานสอน เกี่ยวกับปัจจัยจูงใจ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ สำรวจความคิดเห็นของครูปฏิบัติงานสอน เกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 352 ฉบับ ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 319 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.11

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระดับบรรยากาศองค์การและระดับแรงจูงใจของครูปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเอกชน โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) นำผลที่ได้เทียบกับเกณฑ์ เพื่อแปลความหมายของค่าเฉลี่ย นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
2. ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสอนของครูโรงเรียนเอกชนโดยหาค่าสหสัมพันธ์ใช้สูตร Pearson

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นครูปฏิบัติงานสอน จำนวน 319 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 87.46 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.78 อายุระหว่าง 40-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.78 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 83.39 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-11 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 29.78

1. ระดับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชน

พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพินิจกำลังในการทำงาน รองลงมาได้แก่ ความเอื้ออาทรต่อกัน การปรับปรุงสถานศึกษา ความเชื่อถือและศรัทธา การมีขวัญกำลังใจ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การมีโอกาสในการทำงาน

2. ระดับของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสอนของครูโรงเรียนเอกชน

พบว่า ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจ (ปัจจัยจูงใจ) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ลักษณะของงาน รองลงมาได้แก่ ความสำเร็จของงาน ค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การได้รับการยอมรับ และค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจ (ปัจจัยก้ำจุน) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน รองลงมาได้แก่ การนิเทศงาน นโยบายและการบริหารงาน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านเงินเดือนที่มีระดับค่าเฉลี่ยปานกลาง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสอนของครูโรงเรียนเอกชน

พบว่า บรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจ (ปัจจัยจูงใจ) โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ 0.01 และบรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจ (ปัจจัยก้ำจุน) โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ 0.01

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ด้านบรรยากาศองค์การในการโรงเรียน

1.1 ให้ครูได้มีโอกาสในการทำงานต่างๆ และมีโอกาส ในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ และ

แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมของโรงเรียน

1.2 ควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การอบรมทางวิชาการ เทคโนโลยี เป็นต้น

2. ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสอนของครู

2.1 โรงเรียนควรจัดสวัสดิการตามความเหมาะสม พิจารณา ความดี ความชอบ ขึ้นเงินเดือน การเลื่อนขั้นให้ได้รับตำแหน่งที่สูงขึ้น

2.2 ผู้บริหาร ควรให้ครูได้แสดงความสามารถ ประกาศคุณความดี ยกย่อง ชมเชย ครูที่มีผลงานดีเด่น เพื่อเป็นแบบอย่างให้ทุกคนในโรงเรียนได้รับทราบ

2.3 โรงเรียนควรจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครู

2.4 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบาย แผนงาน และ โครงการต่างๆ ของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางในการจัดสวัสดิการครูโรงเรียนเอกชนให้ดีขึ้น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับคุณภาพชีวิตที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน

บรรณานุกรม

- [1] กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2534). **องค์การกับมนุษยสัมพันธ์** กรุงเทพฯ : อักษรวิทยา.
- [2] กิติมา ปรีดีดิลก. (2529). **ทฤษฎีการบริหารองค์การ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระเกษมการพิมพ์.
- [3]. คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. (2547). **หลักเทคนิคการบริหารและการวางแผน**.
- [4] จันทราณี สงวนนาม (2545) .**ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**
- [5] ชยานันต์ คงทรัพย์. (2548). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี**.วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- [6] ดารณี พานทอง และสุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ. (2542). **ทฤษฎีการจูงใจ**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [7] ทัดพร ราษฎร์นิยม. (2538). **บรรยากาศของโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเมืองพัทยา**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [8] แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)
- [9] ประพันธ์ สุริหาร. (2541). **หลักการบริหาร**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [10] ธร สุนทรายุทธ. **หลักและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา** ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- [11] ยุภาพร ทองลาภ. (2550) . **ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของครู ในจังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [12] สมกิต สุขสมัย. (2532). **การศึกษาองค์ประกอบของบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 7**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [13] Dubrin, Andrew J. (1973). **Fundamentals of organization Behavior**, New York Press.
- [14] Gibson, Jame L. and others. (1973). **Organization: Structure Processes Behavior**. CDallas, Texas; Business Publication Inc. 526
- [15] Halpin, Andrew W. (1966) . **Theory and Research in Administration**. (New York: The McMillan Publishing Co.).132.
- [16] Rasmussen, Betty Kratze. (1966). **“Perception of School Climate, Job satisfaction, Streets, and Their Relationship to Teacher Absenteeism”** Dissertational : Abstract International. 56,9 (March 1966) : 3402-A.
- [17] Steer, Richard M. (1977). **Organizational Effectiveness: A Behavioral View**. Col : Coodyear Publishing Co.